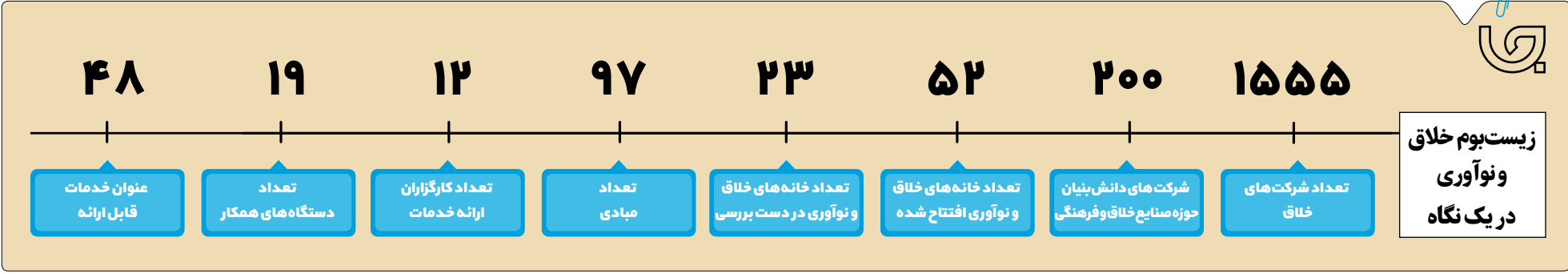

زیست‌بوم خلاق
و نوآوری
در یک نگاه

گزارش روز

«جام جم» پاسخ مهم رهبر انقلاب به معاون علمی رئیس جمهور مبنی بر تحقق شعار سال را بررسی می‌کند

صنایع خلاق؛ گنج پنهان توسعه

ورودی یک خانه خلاق در تهران

شورای اسلامی به تصویب رسید و به دولت ابلاغ شده است، در بند ب ماده ۶ واحدهای خلاق به صورت کامل تعریف و نحوه فعالیت آنها زیر نظر معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور تعیین شد. تا به امروز ۱۵۵۵ شرکت در قالب شرکت‌های خلاق در معاونت علمی و فناوری به ثبت رسیده‌اند که در حوزه‌های مختلف صنایع فرهنگی، فناوری‌های نرم و صنایع خلاق مشغول فعالیت هستند.

حوزه‌های زیست‌بوم شرکت‌های خلاق

صنایع دستی و گردشگری و میراث فرهنگی، تولید محتوای صوتی و تصویری، پی‌نمایی، گیاهان دارویی، یادگیری الکترونیک و آموزش، تبلیغات و بازاریابی، بازی، اسباب‌بازی و سرگرمی، نوآوری‌های اجتماعی، خوراکی و نوشیدنی، بازی‌های ویدئویی و موبایلی، انیمیشن و فیلم، چاپ و نشر، کسب‌وکارهای دیجیتال، مد و پوشاک و هنرهای نمایشی و تجسمی از جمله مواردی است که در زمره صنایع فرهنگی، فناوری‌های نرم و صنایع خلاق قرار می‌گیرد که هر یک از این صنایع می‌تواند علاوه بر اشتغالزایی بالا، تولید ثروت، نقش مهمی در ارتقای فرهنگی و بومی‌سازی نیازهای فرهنگی، هنری و خلاقانه کشور ایفا کنند. همچنین در اقدام جدید معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری با ایجاد فضایی با نام «خانه‌های خلاق و نوآوری» زمینه مساعدی را برای حمایت از ایده‌های جدید در حوزه‌های مختلف صنایع نرم و بلوغ آنها فراهم کرده است که اکنون تعداد آنها به ۷۵ مرکز در ۱۸ استان کشور رسیده است. بر اساس مصوبه هیات دولت قرار است تعداد خانه‌های خلاق در هر استان کشور حداقل به پنج واحد ارتقا یابد.

عسل اخوان‌طهرانی
گروه دانش و سلامت

معاونت علمی و فناوری رئیس جمهوری همزمان با تحول کسب‌وکارها به سمت توسعه زیست‌بوم جدید نوآوری و فناوری، در کنار مفاهیمی مانند کسب‌وکارهای دانش‌بنیان، به کسب‌وکارهای نوپای دیگری با رنگ‌بوی نوآوری و خلاقیت نیز توجه کرده که چهره‌ای نو در حوزه‌های مختلف کسب‌وکار به ویژه حوزه‌های فرهنگی و هنری ایجاد می‌کند و از آنها با عنوان «صنایع خلاق» یاد می‌شود. در راستای توسعه هرچه بیشتر این صنایع در کشور، معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور در نامه‌ای به رهبر انقلاب اسلامی در ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۱، درخواستی را برای همسو شدن سه قوه و نهادهای حاکمیت برای «توسعه صنایع و شرکت‌های خلاق» در جهت تحقق شعار سال ۱۴۰۱ مطرح کرد. مقام معظم رهبری در پاسخ این نامه مرقوم کردند: «به مسئولان ذیربط در این باره تأکید شود.»

با شکل‌گیری مفهوم «شرکت‌های خلاق» در معاونت علمی و فناوری از سال ۹۶ و تصویب سند ملی توسعه فناوری‌های فرهنگی و نرم در شورای عالی انقلاب فرهنگی در اردیبهشت ۱۴۰۰ و ابلاغ آن به معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، باب جدیدی از حمایت‌ها برای گروه زیادی از کسب‌وکارهای حوزه‌های مختلف صنایع نرم باز شد. از سوی دیگر در قانون جدید «جهش تولید دانش‌بنیان» که ماه گذشته در مجلس

اهمیت توسعه فناوری‌های نرم در کشور

دبیر ستاد فناوری‌های نرم و توسعه صنایع خلاق با اشاره به گردش مالی فناوری‌های نرم در دنیا به جام‌جم می‌گوید: «واقعیت این است که گردش مالی فناوری‌های نرم و صنایع خلاق در حوزه‌های مختلف در دنیا به چیزی حدود ۲۷۰۰ میلیارد دلار در سال رسیده و موجب ایجاد ۵۰ میلیون فرصت شغلی شده است. با توجه به این که جمعیت کشور ما معادل یک درصد جمعیت دنیاست و همچنین یک درصد از خاک مسکونی دنیا در کشور ما قرار دارد و سهم ۲ درصدی از تولید علم در دنیا را به خود اختصاص داده‌ایم، به نظر می‌رسد هدف‌گذاری برای توسعه صنایع خلاق و نرم در کشور برای دستیابی به سهم یک درصدی از گردش مالی و میزان اشتغال این حوزه در دنیا امری منطقی و دست‌یافتنی باشد.»

تحوالات پیشرو و در پی دستور رهبر انقلاب

کرمی در خصوص تحولاتی که با دستور رهبر انقلاب رخ خواهد داد به جام‌جم می‌گوید: «صنایع خلاق و فناوری‌های نرم حوزه بکری در کشور است که با توجه بیشتر مسئولان می‌تواند منشأ رشد و توسعه، اشتغالزایی و ثروت‌آفرینی در کشور باشد. بدون شک توسعه فعالیت‌ها در هر حوزه‌ای بدون توجه و همکاری کامل هر سه قوه و نهادهای اجرایی و حکومتی امکان‌پذیر نخواهد بود. حضرت‌آقای‌ناب‌الطاف و عنایتی که همیشه به فعالیت‌های معاونت علمی و فناوری

داشتند موضوع را مورد توجه قرار دادند و در پاسخ به نامه آقای دکتر ستاری مرقوم فرمودند به مسئولان ذیربط در این باره تأکید شود.»
به گفته کرمی حوزه صنایع خلاق مانند جواهری است که هنوز زیر خاک مخفی مانده است و نیاز به توجه و دیده‌شدن دارد؛ نگاه ویژه و حمایت رهبر انقلاب جهش مشهودی در توجه به صنایع خلاق، فناوری‌های نرم، شرکت‌های خلاق و خانه‌های خلاق نوآوری از این پس خواهد بود و امید می‌رود موجب اشتغالزایی بیشتر، افزایش تولید و صادرات محصولات و خدمات فناورانه صنایع خلاق شود.

بخشی از نامه معاون علمی و فناوری رئیس جمهور به رهبر انقلاب

«ارتباط فزاینده صنایع خلاق با فناوری‌های نو و نیز توسعه فضای وب و دیجیتال از یک سو و تأثیرات جنبی فرهنگی و اجتماعی بخش عمده‌ای از محصولات و خدمات آن بر مصرف‌کنندگان و آحاد جامعه از سوی دیگر و دارای تکیه این صنایع بر استعداد انسانی (خلاقیت و نوآوری)، رشد سریع توأم با اشتغال‌آفرینی با سرمایه‌گذاری پایین و بهره‌وری بالا، وابستگی بسیار کمتر به منابع طبیعی، تجهیزات و مواد اولیه، وسعت و تنوع بالای موضوعات، رشد سریع بازار و گردش مالی بالانسیب به سایر حوزه‌ها، عدم نیاز به پیچیدگی‌های فناورانه و صنعتی، فاصله زمانی بسیار کمتر از تبدیل ایده به کسب و کار نسبت به محصولات صنعتی و فناورانه، واکنش مناسب به تغییرات و قدرت انتقال بالای پیام باعث شده است که این صنایع کاندیدی مناسبی برای کمک به توسعه اقتصادی و کارآفرینی کشورها در نظر گرفته شوند.»
سورنا ستاری در ادامه تصریح کرده است: «با آن‌که در اسناد بالادستی از

آزمایشگاه

رابطه بی‌اشتهایی عصبی با کاهش اندازه مغز

محققان معتقدند بی‌اشتهایی، زمینه‌ساز تغییرات چشمگیر در ساختار مغز می‌شود

صدیقه سخندان فداکار
گروه دانش و سلامت

براساس نتایج تازه‌ترین تحقیقات، بی‌اشتهایی عصبی که اختلالی مغرب و بالقوه‌کننده در میل به خوردن غذاست، عوارض ناگواری بر بدن بیمار به‌جا می‌گذارد. با این حال، نتایج یک مطالعه جدید نیز تأثیر نداشتن تغذیه کافی را در کاهش جدی معیارهای حیاتی ساختار و سلامت مغز نشان می‌دهد.

براساس بررسی‌های صورت گرفته روی اسکن گرفته شده از مغز ۱۶۴۸ زن که ۶۸۵ نفر دچار بی‌اشتهایی عصبی بودند و از ۲۲ مکان مختلف در سراسر جهان جمع‌آوری شده بود، محققان متوجه کاهش ضخامت قشر مغز، کم‌شدن حجم زیر قشر و کاستن سطح قشر مغز در افراد مبتلا به بی‌اشتهایی شدند. به عبارتی‌آسان، در این افراد مغز به نوعی کوچک می‌شود.

دستاوردهای این مطالعه بزرگ

از نظر بالابودن تعداد نمونه‌ها، این بزرگ‌ترین مطالعه‌ای است که تا به امروز برای بررسی رابطه بین اختلال غذا خوردن با ماده خاکستری بافت عصبی مغز انجام شده است و نشان می‌دهد درمان هر چه زودتر این بیماری در مراحل اولیه آن چقدر مهم است.
ایستر والتون، روان‌شناس دانشگاه بات در بریتانیا می‌گوید: «برای این مطالعه، ما در طول چند سال با تیم‌های تحقیقاتی دیگر در سراسر جهان به شدت کار کردیم. توانایی بررسی ترکیب نتایج به دست آمده از هزاران اسکن گرفته شده از مغز افراد مبتلا به بی‌اشتهایی، به ما اجازه داد تا تغییرات به وجود آمده در مغز این افراد را که ممکن است مشخصه این اختلال باشد با جزئیات بیشتری مطالعه کنیم.»
به گفته محققان، در این بررسی‌ها کاهش اندازه و شکل مغز افراد مبتلا به بی‌اشتهایی، دو تا چهار برابر بیشتر از کاهش اندازه مغز افراد در بیماری‌هایی مانند افسردگی، کم‌توجهی/ بیش‌فعالی بزرگسالان (ADHD) و وسواس فکری-عملی (OCD) است.

رابطه کاهش اندازه مغز با کاهش توده بدنی

به اعتقاد پژوهشگران، آنچه موجب کاهش اندازه مغز این افراد می‌شود احتمالاً با کاهش شاخص توده بدنی (BMI) و مقدار مواد مغذی موجود در بدن این بیماران مرتبط است. با این حال نشانه‌های امیدوارکننده‌ای هم در این تحقیق وجود دارد؛ از جمله این‌که اسکن‌های مغزی نشان داد راهکار درمان‌های بی‌اشتهایی که معمولاً شامل درمان شناختی رفتاری است احتمالاً می‌تواند برخی از این تغییرات را در مغز معکوس کند. والتون می‌گوید: «ما متوجه شدیم کاهش وسیعی که در ساختار مغز بیماران مشاهده کردیم، در بیماران که قبلاً در مسیر بهبود بودند، کمتر محسوس بود. این نشانه خوبی است زیرا نشان می‌دهد ممکن است چنین تغییراتی دائمی نباشد و با درمان مناسب، مغز بتواند به اندازه و شکل قبلی خود برگردد. این در حالی است که دانشمندان درباره عوامل بروز بیماری بی‌اشتهایی هنوز مطمئن نیستند ولی اکنون مادر مورد اثرات مغرب آن بسیار بیشتر می‌دانیم.»

به دنبال راهکاری برای کاهش مرگ‌ومیر بیماران

میلیون‌ها نفر در سراسر جهان تحت تأثیر پیامدهای کم‌شدن حجم مغز قرار دارند و این یکی از علل اصلی مرگ و میر ناشی از مشکلات سلامت روان است. هر چقدر اطلاعات بیشتری از مطالعات آینده به دست آید، دانشمندان بهتر می‌توانند بفهمند دقیقاً چه چیزی باعث کم‌شدن حجم مغز و برخی مکانیسم‌های عصبی وابسته به آن در افراد مبتلا به بی‌اشتهایی می‌شود.
در حال حاضر، این موضوع واضح است که هر چه زودتر درمان مطلوب این بیماری انجام شود، بهتر است. از تکنیک‌های مشابهی که در درمان بی‌اشتهایی به‌کار می‌رود، می‌توان برای اندازه‌گیری میزان اثربخشی این درمان‌ها بر آسیب‌های وارد شده به مغز نیز استفاده کرد.
پُل تامپسون، متخصص مغز و اعصاب از دانشگاه کالیفرنیا جنوبی می‌گوید: «اکنون می‌توان با استفاده از این اطلاعات جدید مغزی به عنوان یک مرجع، اثرات درمان‌ها و مداخلات را ارزیابی کرد. این واقعا زنگ خطری است که نیاز به مداخلات درمانی اولیه در افراد مبتلا به اختلالات خوردن یا همان بی‌اشتهایی عصبی را نشان می‌دهد.»
گفتنی است نتایج این تحقیق در مجله روانپزشکی زیستی (Biological Psychiatry) منتشر شده است.

